

Waarde leden van de Confessionele Beweging,

Met dankbaarheid aan onze Heer spreek ik vanmorgen deze jaarrede van onze vereniging.
In een wereld vol onrust en spanning ontvangen wij de gelegenheid om elkaar te ontmoeten.
Zonder het belang van deze algemene ledenvergadering te bagatelliseren plaatsen de grote vragen en kwesties van onze tijd – en ook die van het verleden trouwens – deze samenkomst in context.

Nog steeds woedt er oorlog tussen landen.

Telkens weer ontvlammen burgeroorlogen en interne conflicten tussen bevolkingsgroepen.

Mensenlevens lijken minder waard dan ooit.

Een onophoudelijke stroom berichten over schietpartijen van ontevreden en gefrustreerde mensen rijgt zich aaneen met afrekeningen in het criminele milieu.

Terwijl wij geloven en belijden dat elk mensenleven kostbaar is in de ogen van onze Heer.

Tijdens een bezoek aan Normandië afgelopen week liet ik mijn gedachten al gaan over onze algemene ledenvergadering.

Wat wil je zeggen en hoe zeg je dat dan?

Oog in oog met meer dan 40.000 spierwitte kruizen, af en toe afgewisseld met een Davidsster, op de Amerikaanse militaire begraafplaats bij Omaha-Beach zou je de kostbaarheid van een enkel mensenleven zomaar uit het oog kunnen doen verliezen.

Datzelfde gold van de vijftal zwarte ruwe basalten kruizen op een van de Duitse militaire begraafplaatsen die per vak een groot aantal gesneuvelden memoreert met eenvoudige liggende tegels.

Vrijheid, vrede, ruimte; het heeft veel gekost en kost nog steeds veel.

In deze wereld leven wij, wonen en werken wij en – bovenal – geloven wij.

Geloven en belijden dat het Gods wereld is.

Zo kostbaar en dierbaar voor God dat Hij het kostbaarste mensenleven, namelijk dat van zijn Zoon, onze Heer Jezus Christus, gaf uit liefde voor deze wereld.

De belijdenis dat God het werk van zijn handen niet loslaat, staat dikwijls onder spanning.

Toch houden we daar aan vast.

Voor deze wereld, die zijn wereld is.

Voor de kerk in deze wereld, die zijn kerk is.

Voor de kerk in ons land.

Voor onze kerk.

Voor onze vereniging, die dienstbaar wil zijn aan zijn kerk.

Er is reden tot dankbaarheid wanneer twee kerken elkaar weer vinden en fuseren zoals de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt en de Nederlandse Gereformeerde Kerken.

Tegelijk opponeerden verontrusten zich over het confessioneel-gereformeerd gehalte van het nieuwe kerkverband.

Waar kennen wij dat van?

Reden tot zorg is er over de diepe verdeeldheid in de wereldwijde Anglicaanse Kerk.

Het noordelijk en zuidelijk halfrond lijken uit elkaar te drijven en elkaar te verliezen.

Het twistpunt is een ethische kwestie, namelijk de zegen op een homohuwelijk.

Opnieuw dringt zich de gedachte bij mij op: waar kennen wij dat van?

Aanleiding tot tevredenheid of zelfingenomenheid over onze eigen kerk mag dit niet zijn.

De discussie over de bediening van het Woord en de sacramenten komt maar niet tot een eindconclusie.

Het focus-nummer van Confessioneel-Credo van 4 mei jongstleden belicht niet alleen de verschillende facetten van de discussie.

Het legt ook de vinger op zere plekken.

Een van die zere plekken is het tekort en dreigende tekort aan voorgangers, predikanten.

De spanning ontstaat tussen een denken waarin de gedachte leidend is dat ‘als het niet kan zoals het moet, dan moet het maar zoals het kan’ en de overtuiging dat alleen de hoogste kwaliteitseisen aan de bediening van het Woord en de sacramenten – lees academisch gevormde voorgangers – volstaan.

De geformuleerde beroepsprofielen in het synoderapport weerspiegelen de worsteling.

Het onderscheid tussen de hbo-opgeleide ‘pastor’ en de academisch opgeleide predikant is lang niet helder.

Verskillende bijdragen in het focus-nummer wijzen daar op.

Maar wat doe je als de keuze is ‘preeklezen’ of een dienst zonder voorganger tegenover een voorganger met preekbevoegdheid?

Het is niet mijn bedoeling om de discussie in de synode hier over te doen, noch om vanaf de zijlijn te doen alsof ik en wij als vereniging de wijsheid in pacht hebben met kant en klare oplossingen voor de problematiek.

Getrouw het doel van onze vereniging worstelen wij mee.

We zoeken mee in de verschillende geledingen van onze kerk naar werkbare en acceptabele modellen en profielen.

De nood is niet alleen voelbaar met betrekking tot voorgangers.

De nood doortrekt alle geledingen en verbanden van de kerk: kerkgangers, ambtsdragers, vrijwilligers, commissieleden, en vult u maar aan.

Om vruchtbaar aan gesprekken en gedachtevorming voor de toekomst deel te kunnen nemen, is een bezinning op ‘Wie wij zijn?’ van belang.

In de overdenking bij de opening van deze algemene ledenvergadering heb ik een voorzichtige en bescheiden voorzet daartoe gegeven.

Later vandaag is er ongetwijfeld ruimte om daar op in te gaan.

Ik geef het graag voor beter en ben me bewust van de voorlopigheid van wat we zeggen en doen.

Eén facet wil ik toevoegen aan de verschillende invalshoeken die reeds te berde zijn gekomen in het focus-nummer van Confessioneel-Credo.

Want onze vereniging is breder dan een kring van ambtsdragers of één ambt in het bijzonder, namelijk dat van dienaars van het Woord in welke vorm of inbedding dan ook.

Het is juist de moeite die zich manifesteert in het gesprek over de bediening van het Woord en de sacramenten die symptomatisch is voor onze kerk.

De bezinning op ‘Wie wij zijn?’ en hoe wij dus als vereniging dienstbaar kunnen zijn aan de kerk waarbinnen wij onze plaats hebben, is daarom van uitnemend belang.

Ik zie ernaar uit om de drie sprekers van vanmiddag te beluisteren.

In mijn nog te publiceren bijdrage ‘van de voorzitter’ in het volgende nummer van Confessioneel-Credo ga ik op een nog niet belicht facet in.

Misschien komt het vanmiddag aan de orde in een van de bijdragen, misschien ook niet.

We gaan het horen.

Ik belicht een ander facet van onze kerk onder druk onder de titel ‘man en baard’.

Met de kerk deelt onze vereniging in deze druk die wordt uitgeoefend.

Ontwikkelingen in de maatschappij volgen elkaar in rap tempo op, soms zo snel dat je het bijna niet kunt bijhouden.

Soms wil je het ook niet bijhouden omdat het je helemaal leegzuigt.

Deze maatschappelijke situatie weerspiegelt zich ook in de kerk en de verhoudingen binnen de kerk, bijvoorbeeld in het gesprek over het rapport in de generale synode over de beroepsprofielen van hen die betrokken zijn bij de bediening van het Woord.

Ik heb daar voldoende aandacht voor gevraagd.

Niet als enige punt van belang maar als symptomatisch voor onze kerk.

Een ontkenning van de veranderde situatie is geen optie naar mijn mening.

Evenmin is een star vasthouden aan 'zoals het vroeger was' een begaanbare weg.

De kerk worstelt al heel wat jaren met de veranderingen en de positie van de kerkelijk werkers die hiervan een verschijningsvorm is.

Alles ademt een sfeer van een kerk onder druk: ledental, leeftijdsopbouw, samenstelling, meelevendheid en noem maar op.

Dit zien we weerspiegeld in onze vereniging en op deze algemene ledenvergadering.

Ik deelde mijn gedachten over ons ledental en de leeftijdsopbouw daarvan al eens met u via een bijdrage onder de titel 'onze vereniging'.

Juist dat riep reacties op.

We zijn geen vereniging in nood maar we hebben wel zorg naar de toekomst toe.

De ontkerkelijking en verwereldlijking hebben de bodem nog niet bereikt.

Ze gaan niet aan ons voorbij.

Het slechtste wat je dan kunt doen is in de kramp te schieten.

Een open houding naar de realiteit en een eerlijk onder ogen zien van het feit dat er krimp is, lijkt me toekomstbestendiger dan te blijven stilstaan met als leus: 'vroeger was het beter en zo moet het weer worden en daaraan moeten we werken'.

Vroeger is voorbij en komt niet terug.

Bezinning op 'Wie wij zijn?' is nu aan de orde.

Momenteel lijken wij – kerk en vereniging – op een man die zijn baard geschoren krijgt.

Vandaar mijn titel 'man en baard'.

Zonder de vergelijking te ver te willen doorvoeren moge duidelijk zijn dat een man wiens baard geschoren wordt, stil moet blijven zitten.

Een onrustige klant loopt snijwonden op bij de barbier.

Het resultaat van de scheerbeurt wordt slechter in plaats van beter.

In onze Nederlandse context worden wij ‘geschoren’.

Wie het is die ons scheert, is niet zo eenvoudig te beantwoorden: de tijdgeest, onze eigen lauwheid, of is het de Heer?

Ook voor deze laatste mogelijkheid moeten we niet weglopen of de ogen sluiten.

Dit facet wil ik nadrukkelijk in overweging geven.

Wie te rade gaat in de Schrift en dan met name bij de profeten komt tot het inzicht – en dat is best confronterend – dat de Heer de zijnen aanspreekt.

Het stilzitten tijdens de scheerbeurt wil ik zo duiden voor onze vereniging: geen paniekvoetbal spelen.

Met een zorgvuldige opbouw kom je veel verder.

De bezinning van vanmiddag past daar bij.

Een zorgvuldige opbouw is gefundeerd op een woord van Paulus uit 1 Kor. 2:2 waarbij ik heb stilgestaan bij de opening van deze algemene ledenvergadering: *Ik had besloten u geen andere kennis te brengen dan die over Jezus Christus – de gekruisigde.*

Het was de derde tekst van mijn keuze.

Dit woord is de bodem waar geen ontkerkelijking of verwereldlijking doorheen kan zakken.

Het werk van onze vereniging is geïnspireerd door dit woord en daar bezinnen we ons op met de vraag ‘Wie wij zijn’.

Het is de bodem waarop wij staan.

Het verwijst naar de vaste Rots van onze behoud als u een wat klassiekere formulering verkiest.

In zijn Naam werken we als vereniging waarbij ik een woord van dank uitspreek naar allen die op welke wijze en waar dan ook zich inzetten.

Bovenal doen we voorbede voor onze kerk omdat zij van de Heer is.